

ESPI TOMIČIĆ

Your Love Is King

Multimedijalni institut
978-953-7372-57-6

CIP zapis je dostupan u računalnome katalogu Nacionalne
i sveučilišne knjižnice u Zagrebu pod brojem 001059940.

Zagreb, travanj 2020.

Espi Tomičić (1995.) je student dramaturgije na Akademiji dramske
umjetnosti u Zagrebu. Član feminističkog kolektiva fAKTIV i dečko s
kvarta.

Hvala mojim prijateljima i prijateljicama bez kojih ništa u životu ne bi
imalo smisla.

Hvala ekipi iz MaMe.

Hvala mojim profesorima i profesoricama s Odsjeka dramaturgije na
nesebičnom dijeljenju znanja, zajedničkom rušenju blokada, strpljenju
i bezuvjetnoj podršci.

Hvala baki, Glupsu i Lupsu.

ESPI TOMIČIĆ

Your Love Is King

— drama je napisana u siječnju, a prvi put javno izvedena
u veljači 2020. u Zagrebačkome kazalištu mladih

I

krevet je dovoljan da u njega stane dvoje ljudi
ona i još netko
jedan stol
dvije knjige
ona i još netko

nikog ne razumijem
donio sam rječnik (njemačko hrvatski)
i dvije velike milke
čokolada za ručak večeru i usred noći
po tome sam se sjećao zajedničkog života

prije toga smo razmijenile 73 poruke
svaka riječ u novoj poruci
enter kao udah
73 više nego zadnjih deset godina
više nego ikad

propušten poziv
njemački broj
whatsapp poruka
zovem te da navijaš za mene u bolnici sam
ubacila je i neku foru s dinamom i navijanjem
tek su pretrage
enter kao izdah
nisam nazvao
jer sam sebičan
jer sam htio da si pišemo
da imam uspomenu
da analiziram poslije
donio sam rječnik (njemačko hrvatski)
da pročitam nalaz
u krevet stane dvoje

ne mogu pisati iz njezine perspektive
ne mogu znati što ona osjeća
ne mogu napisati lik nje koja meni govori
ne mogu stvoriti motivaciju
višeslojnost
izgraditi neki karakter za ovaj tekst
ne mogu napisati nju

bez da je poznajem
ali mogu pisati o njoj
o onom što mi je rekla
o nama
kako sam je ponovno upoznao
i snažno zatvorio oči
pokušavam se sjetiti kad smo zadnji put
spavale skupa
u krevet stane dvoje

neka režu što hoće
rekla je
a ja sam se sjetio svih tekstova koje sam čitao o
ženskoj reprezentaciji
gadim se sam sebi
vlastita majka mi piše o svojoj bolesti
a ja razmišljam o literaturi
tko si ti da o tome pišeš
na rivi u splitu
zabijen u neki kafić u kojem su posložili
knjige kraj svakog stola
knjige koje su poprimile boju kave

jer ih nitko nikada nije otvorio
zamišljao sam kako uzimam čašu i bacam je u
zid hipsterskog kafića
whatsapp poruka
magnetska operacija infuzija gore dole ct pa
magnetska s punim želucem pa antibiotik
velika rana
htio sam baciti čašu u zid
ali samo sam se javio na mobitel
najmirniji na svijetu
i pitao je jesi jela i kakva je hrana
to mi je djelovalo logično
jer se briga o drugome materijalizira kroz
hranjenje
kao da znam što voli
osim čokolade
dvije velike milke
za ručak večeru i usred noći
jedem puding
nabraja mi okuse
jagoda
čokolada
vanilija

banana
opisala mi je način serviranja u najsitniji
detalj
sve ono što osoba koja ne može jesti
primjećuje
jer i ona zna da tišina preko telefona ima
posebnu težinu
neka režu što hoće
rekla je
nasmijala se
rekao sam
njemačke su bolnice bolje od naših
ne znam zašto
nikad nisam bio u njemačkoj
o njihovim bolnicama ne znam ništa
ali htio sam da se osjeća sigurno
rekao sam to a htio sam reći
bit će sve dobro
imaju modernu opremu i bitno je da si
odlučila ići u bolnicu
iako znam da nije
i da ju je brat prisilio
iako znam da je mjesecima znala što joj je

pričaš mi o dinamu i navijanju
a ja stojim s pivama i kikirikijem i snažno
stišćem oči
pokušavam se sjetiti kad smo zadnji put
spavale skupa
mrzim jezike
i njemačku
i bolnicu koja je kilometrima daleko
a ja bih da si tu u vinogradskoj
da skupa siđemo ispred zgrade
i pričamo o lošim aparatima
o tome kako je negdje drugdje bolje
i da se upoznamo u gradu u kojem smo skupa
postojale
u kojem sam noću lutao ulicama
a ti doma stajala kraj telefona
u gradu u kojem si ti imala dijete
a ja majku
u krevet stane dvoje

ja uopće nisam siguran govoriš li mi istinu
znam da to strašno zvuči

kako to razgovaraš s njom
bolesna je
rodila te
budite uz nju
to su najteži trenuci
borba tek počinje
to nije samo fizička stvar
sve prestaje
to je informacija koja se teško prima
budite uz nju

zamišljam kako te jede iznutra
kako ti se organi raspadaju
kako sam te grlio kao dijete
i kako ti je koža bila meka
to sam izmislio
pušiš 40 godina
koža ti nikad nije bila meka
ne sjećam se kad sam te zadnji put zagrlio
ali zamišljam kako ti se tijelo raspada
i znojim se
strah me

čekaj
ne nagli
polako
uvijek sam imao tisuću pitanja
to te izluđivalo
kad si vozila 2000 kilometara
u drugu državu
ocu u zatvor
nikad nisam mogao spavati
tisuću pitanja
to te izluđivalo
73 whatsapp poruke
enter udah
ne ispituj
čekaj
ne znam ni ja još sve
vidjet ćemo
tumor je
trebaju vidjeti s plastičnim kirurgom
prestani strpi se
enter izdah

uvijek radim paniku oko svega
a to se već tolikim ljudima dogodilo
nije ništa strašno

javio sam se najmirnijim glasom na svijetu
a htio sam baciti čašu u zid
mama
jel tebi netko imao rak
pita sam te
jer se doma nikad nije razgovaralo
rekla si da su te to i oni pitali tek nakon svega
baka je umrla od raka crijeva
tišina
raka crijeva?
da
rekla si da

a htjela si reći
baka je imala rak
i lagali smo vas da je od slijepog crijeva koje je
puklo

da ne brinete i ne mislite o tome
nisam ništa rekao
baka ti je umrla od raka
odzvanjalo mi je u glavi
sjetio sam se svakog zaokruženog ne
svakog pristanka u procesu tranzicije
svakog formulara
meni nitko nikada nije imao rak
i zato se šutam testosteronom
i zato sam kod psihologinje siguran kad mi
kaže
to je često nasljedna bolest
a ti je nemaš u obitelji
za jednog hipohondra to je sretna vijest
strah me za mene
opsjednut sam opipavanjem grudi

pitao sam te
jel skidaju cijelu sisu
a htio sam pitati
mama

jel se proširilo
koliki je
htio sam čuti
vade samo taj dio
ali rekla si da ne znaš
i dodala
neka režu što hoće i nasmijala se
srećom ti imaš sise na baku
a ja ionako nosim jedinicu

zamišljao sam kako mi govoriš
šta ti uopće znaš o tome
i o kresu upaljača
na šestom katu bolnice u njemačkoj
osjećaja kad izađem sama na balkon za pušače
i kako sam se osjećala kad sam te nosila u
trbuhu
i kad smo te napravili 2000 kilometara daleko
u otvorenoj posjeti zatvora u nizozemskoj
šta ti uopće znaš o tome kako je meni
iz te svoje fotelje
i praznog worda

i što našu zajedničku tugu pretvaraš u
materijal za pisanje
što ti uopće znaš o tome
kad smo razmijenile 73 poruke preko
whatsapp
73 više nego u zadnjih deset godina
zamišljao sam kako mi sve to govoriš
ali ti se samo praviš da se ništa ne događa
i pričaš mi o hrani
jer sam te to pitao
još sam se neki dan zgražao nad dramom neke
žene
(cijenjene talijanske spisateljice)
koja je pisala o migrantima
iz svoje fotelje
minimalistički uređenog doma
i evo mene
vlastita majka mi ima rak
koji joj izjeda organe
a ja pijem pivo
u drugoj državi
drugom gradu
i pišem o skoroj smrti

ili ozdravljenju
jebote

jednom mi je jedna osoba pričala o svojem
iskustvu
u kontekstu moje transrodnosti
i skidanja grudi
pričala mi je da razmišlja o tome
iako nije trans
jer su joj i baka i majka umrle od raka dojke
kako je iskrena
i hrabra
pomislio sam
razmišljao sam dugo o tim životima
i o njoj koja to osjeća svaki dan
strah za vlastiti život
razmišljao sam dugo
kako si govori
udah
polako
ne nagli
čekaj

a onda se to dogodilo tebi
i ja sam te pitao kakva je hrana
jer se briga za drugoga materijalizira kroz
hranu
jer sam zapravo htio da si u gradu u kojem
smo skupa postojale
u kojem sam ja imao majku
a ti dijete
izdah

poruka
javi se
jebote
šta se događa
halo buraz
ej
jel sve okej
plače
moj brat nikad ne plače
jel sve okej
nije di si ti
u splitu šta je bilo

proširilo se
embolija na oba plućna
jetra
ništa od operacije
čuj mislim da
čuj mislim da
duga pauza
ne znam
produžit će joj život koliko mogu
šutim
jesi tu pita
jesam
žao mi je
kažem mu žao mi je
kao da nisi i moja majka
kažem mu žao mi je
jer si njemu zaista to i bila
jer imate odnos kakav ja ne mogu ni zamisliti

htio sam mu reć da će sve bit okej
nisam mu to rekao
mi to ne radimo
mi znamo da nikad nije okej

žao mi je
ponovim još jednom
volim te buraz
zovi
tu sam
može?

vraćam se za stol kao da se ništa nije dogodilo
plaćam kavu
hodam
ne znam gdje sam
napadaji panike
svakodnevna stvar
ništa novo
ne radi dramu
ponavljam si u glavi

nemaš pravo od sebe radit žrtvu
rekao sam bratu da ga volim
nisam mu to rekao 10 godina
jadan ja dok stojim na povjetarcu uz more i
čekam bus
jer je split strani grad
jer mi je zlo
jer mi treba krevet
normabeli
i moja kada
jer moram biti zreo i spakirati kofer
u busu sam osam sati zamišljao
negdje godinama postojite
negdje gdje nikad nisam bio
u tvojoj sobi vidim deku kojom si se pokrivala
deku ispod koje sam toliko puta zavukao ruku
uzeo daljinski i ugasio tv kad si bila već
duboko u snu
a ja sam drogirani došao izvana
deku koja je cijela išćikana jer si sto puta
zaspala s cigaretom u ruci
deku kojom sam prekrpio usta kad sam
povraćao u sobi od droge

da budem tiši
da me ne čuješ
sjetim se da smo je imale kad smo skupa
živjele
svi smo je imali
brat
ti
i ja
ta deka je jedina poznata stvar koju mogu
povezati s tobom
ja te ne poznajem
ne znam čak ni koja ti je najdraža pjesma
otkad sam saznao da umireš
zovem te mama
mama
mama

II

ingolstadt
javi kad uđeš u vlak
doći ću po tebe
stojim s ruksakom ispred pošte
palim cigaretu
popravljam kosu dok čekam
pokušavam izgledati ženstvenije
tri puta je vežem i raspuštam
mislim o tome
kako ste tu imali čitav neki svijet
koji ja prvi put sada vidim
sad kad je možda kraj
nema visokih zgrada
i mi smo kao klinci živjeli u prizemlju
pokazuješ neku tvornicu pive
i školu
kažeš i da se neka zgrada izgradila ovu zimu
kao da sam stalno tu
kao da znam da je prije nije bilo
uvijek si imala lijepu koverču
kažeš
nemoj se opet šišat
pomislim kako je raspuštena kosa bila dobra

odluka
auto smrdi po cigaretama
alkoholu
i bolnici
još uvijek pušiš
ne već 15 dana
aha to buraz puši
da
sjedi u autu dok sam ja u bolnici
ne želi ući unutra
zato su ove boce tu i smrdi
jutros sam bila na mini operaciji
pod narkozom sam se dovezla doma
zašto nisi nekog zvala
pričaš mi kako tu svi voze bicikle
mislio sam da je to zato što ja obožavam bicikl
i uvijek tvrdim da ako ću se ikad seliti iz
zagreba da to mora biti grad u kojem se može
voziti bajk
ali onda sam se sjetio da ti to ne možeš znati
i da kad smo još bili zajedno nisam imao
bicikl
i samo kažem

djeluje obiteljski
grad djeluje jako obiteljski
parkiraš ispred kuće
jel bi uzela ovu vreću samo
govoriš i držiš se za desnu stranu prsnog koša

mama
htio sam da me pozoveš u sobu i daš mi nešto
narukvicu
salvetu
papirić s tvojim rukopisom
privjesak
bilo što što ću čuvati do kraja života

na ulazu u stan osjetim janjetinu
ja ne volim janjetinu
ali to sad zaista nije bitno
jer ne mogu jesti
jer u trbuhu osjećam bol
ne volim janjetinu
ali to sad zaista nije bitno

u kuhinji koja izgleda kao dnevni buraz peče
meso
a oko njega je sve puno nereda
i bude mi nekako drago
nekako poznato
jer se to nije promijenilo
jer smo uvijek mi prale suđe
nakon što smo jeli njegove specijalitete

nespretni zagrljaj
jebote koliko se nismo vidjeli
da
kolko
ne znam točno
masu

a znao sam
nismo se vidjeli točno tri godine
zadnji put si u stanu htio udariti mog kolegu
s faksa

zadnji put si htio udariti osobu za koju si
pretpostavio da je peder
zatvorio sam se u kupaonu za svoj rođendan i
plakao
htio sam da svi odu
a ti prvi
nikad mu se više neću javiti
ponavljao sam si naslonjen na vrata kupaonice

kažem
ne znam točno
šta ti je s glasom
(jel to od testosterona)
lijepo vam je tu
kažem najvišim tonom koji mogu proizvesti
da

igraš igricu na mobitelu
mama jesi gladna
pa jesam
odgovaraš

jer me ne želiš pitati hranu
jer gladuješ dok ne pitam
jer se sama voziš iz bolnice nakon operacije
onda si snažna
jel ti treba nešto
ne
šta želiš
hoćeš tost
da
ne dižeš glavu
ni to se nije promijenilo

mama toliko sam dugo bježao
toliko sam se dugo sramio sebe i vas
puno smo izlazili ispred kuće
jedan na jedan
nikad se nije razgovaralo za stolom
i uvijek si netko nešto ima za reći bez da drugi
znaju

pojela si jedva pola
i kinder pingvin cijeli
hoćeš slatko
da
zadnjem grizu dodaješ
slatko nije dobro za rak
znam
ali
ali

slikao sam mobitelom krevet nasuprot mog
i poplun na podu koji glumi ležaj
dani kad smo nas troje spavali u istoj sobi
opet imam 11 godina
i taj poplun možda postane deka
deka koju smo selili kad nismo imali gdje
slikao sam mobitelom ta dva dana sve što sam
vidio
stvaram uspomene
jer su oca izrešetalili kalašem
bez da sam imao išta
osim sjećanja

jedne košulje
i novinskih članaka

čitao sam iskaze djece roditelja kojima je
oduzeta sloboda
iz jednog istraživanja
sva su samo htjela redovite odnose i susrete
smrt bliske osobe uzrokuje ptsp
nasilna smrt najčešće

slikao sam sve
jer nisam smio na prepoznavanje tijela
djeci nije preporučljivo ući
a to je bio moj tata
njegovo tijelo
i moj mekan trbuh za spavanje
to je ipak bio moj tata
izrešetan kalašem
i njegov probušeni trbuh
a ja ne mogu nasloniti glavu

slikao sam sve
plahta
rječnik (njemačko hrvatski) preko nje
stolac na kojem je obješen bademantil
injekcije protiv tromboze u hladnjaku
policu s gazama
(nikad neću zaboraviti miris tkiva)
tulipane
tulipane na dva mjesta u kuhinji
to nije tvoj omiljeni cvijet
nije čak ni nalik rajskoj ptici
oni to ne mogu znati
slikao sam sve
i spid na radijatoru koji je brat sušio da može
bolje povući
wc
šalicu iz koje piješ
tvoje ruke
tvoje ruke kraj bratovih
tvoje ruke bilo gdje
ruke kojima si mi u djetinjstvu pipala čelo
koje su mjerile temperaturu

zvono
dva puta dnevno
medicinska sestra
injekcija protiv tromboze
zatvaram vrata od sobe
stanem ispred radijatora
samo da ne vidi spid
iako sam već odavno čist
ostale su mi te rutinske kretnje
i znanje o drogama
jer sam kao klinac dilao
jer smo se snalazili za život
jer sam povraćao u deku koju sada imaš

buraz da dođem
ha
da ti pomognem zamrznut ću godinu
staviti ću faks na pauzu
pa da
možeš biti sa mnom
pronaći ću ti posao
rješavat ćemo gudru skupa

drobit se
sve kao prije
kaže
bit će sve kao prije
sjetio sam se da to traje samo neko vrijeme
samo onoliko dugo dok te nešto ne okrene
dok mi nogama ne sjedneš na ruke
i počneš udarati
bez prestanka
a ja ne želim da prestaneš
jer kad zamahneš rukom osjetim povjetarac
povjetarac koji mi hladi puknutu arkadu
sjetio sam se koliko sam batina dobio od tebe
zbog jednih ukradenih bokserica
i da sam ljeti nosio dugi rukav
zbog toga što sam imao curu
zbog toga što jesam
dodi
kažeš
sve će biti kao prije
ali ja ne želim da je sve kao prije
šutim

oko mene ljudi znaju da nije sve kao prije i da
sam čist godinama

ulazim u sobu
spavaš
promatram te
brat me zbunjeno gleda
šta ti radiš
ništa
aha dobro
kaže
hoćemo do grada
ne
želim bit s mamom
ali spava
znam ali tu sam da nju vidim
i ispod glasa dodam
ko zna
prekida me
prestani s tim
uvijek si bila negativna
treba brijati pozitivno

i opet pomislim da sam lud
jer nitko oko mene ne priča o tome
jer sam imao turističku turu
jedno skoro drogiranje
i desetak chit chatova u dva dana
a došao sam je vidjeti jer je brat rekao da misli
da će joj produžiti život
promatram ženu
koja mi je majka
koja mi je
koja mi je
koja je njegova majka

hej
rekao sam ti hej
a ti gledaš u mobitel i igraš igricu
zanimam me ako
ako
ako želiš da dođem tu na nekoliko tjedana
mjeseci
da ti pomognem oko hrane
veša

ne dižeš pogled
ne treba
ali kad počnu kemo
znaš ima nuspojava
kažem
možda će ti se povraćati
ne
ne brini danas je to napredovalo
prekidaš me
onda si snažna
aha
(reci mi da me voliš)
dobro onda
ali javi mi može
da
ok

nije mi javila
to je bio posljednji razgovor
i zato ga toliko dobro pamtim

III

novi kafić
samo najbolje za mene
centar zagreba
bez dozvole ispisujem njihove živote
navike
osjećaje
od vlastite obitelji stvaram likove
je li moje ponašanje
bezosjećajnost ili zrelost
zašto ne plačem
i ne govorim stvari koje mislim

u kafiću
ljudi tvojih godina ne izgledaju kao ti
ne izgledaju kao da je život bio okrutan
i kao da će uskoro umrijeti
oko mene u životu
ljudi imaju nježne ruke
kojima djeci mjere temperaturu
i ne stoje cijeli dan za šankom
ne prave djecu s kriminalcima

i nisu samohrane majke s psihičkim
poremećajima koje nitko ne vidi
oko mene ljude zanima kako sam
i ne nude mi spid koji se suši na radijatoru
okružen sam ljudima
koji me pitaju jesam li dobro
i kako ide liječenje
a ja im ne mogu odgovoriti
jer ti o tome ne govoriš
jer sam isti kao i vi
stvari držim u sebi
i vjerojatno bih se i ja sam odvezao iz bolnice
nakon operacije
onda sam snažan

više te ne mrzim
nisam ni ljut
samo mi je žao
ne mogu vam pomoći
ni sebi
godinama sam stvarao novoga sebe
udaljavao se od svega što vi jeste

a sad si ne mogu pomoći
ni vama
steže me u želucu jer znam da je sada kasno

pitala me frendica kako je bilo
nisam rekao ništa
osim da možda odem tamo
biti s njom
kaže shvaćam
ali ostavit ćeš cijeli svoj život
faks
posao
vezu
znam
kažem znam
sjetim se brata
spida u sobi na radijatoru
dok u drugoj žena umire od raka
sjetim se brata
koji odlazi na posao
i pita me ima li bijeloga na nosu
neka provjerim za svaki slučaj

gura mi glavu pred oči
čujem kako mu u torbi zveckta votka
znam da je to teško
ne krivim ga
tko bi se mogao s tim nositi
ja ujutro otvaram pivu u krevetu
jer je neizdrživo u drugom gradu
a on je tamo
on je tamo
sjetim se svega toga
ali kažem samo
znam
jer vas skrivam
jer me sram
kaže shvaćam ali moraš misliti na sebe
kažem znam
sjetim se kako me nisi htjela vidjeti godinama
kako sam te sreo u centru zagreba nakon što si
me napustila
rekla si da ne stigneš na kavu
ali svejedno mi tijelo počinje drhtati
želim biti tamo
hrpa neopranog veša

ti koja voziš nakon operacije
ideš po brata da ne napravi neko sranje jer je
zdrobljen popodne
nakon što je skinuo s nekog lika jaknu jer mu
je bilo zima
a ujutro se pitao čija je
ja se sjetim
da ćeš možda uskoro umrijeti
i prelistavam fotografije
tako sam vam nalik

ne mogu to
uvijek imam tu misao jako jako blizu
meni su tatu izrešetal
sad puštam misao neka stoji
ali ta rečenica je uvijek spremna
rijetko sam kome to rekao
ponekad prođu godine
najčešće ljudi znaju jer im netko kaže
njemu su tatu izrešetal
a sada
mama će umrijeti

mama će mi umrijeti
njemu će mama umrijeti
umrijet će
kad se stvari izgovore
znači da je ozbiljno
meni će mama umrijeti

smiri se
kažem si
postoje gore stvari na svijetu
zamisli kako je bratu
zamisli samo kako je to kad ti majka umre
majka koju viđaš
imate zajedničke teme
i zove te na mobitel
zamisli samo kako je to kad ti majka umre
majka koja već prije nije bila mrtva
prestani
nemaš pravo na to
a onda samo snažno stisnem oči
sjetim se
zajedničkih ljetovanja

nama se sve uvijek vrtilo oko mora
polazak je uvijek bio rano ujutro
da se ti naspavaš
nisi voljela noćnu vožnju
nisi voljela noć
podsjećala te na oca
to sam tek kasnije shvatio
jer su ga policajci noću tražili kod nas
iako godinama nije s nama živio
rekla bi
idemo čim se probudim
pustite me da se naspavam
a nas dvoje smo te budili
jel sad krećemo
kad
hajmo
spremni smo
znali smo da more znači vidjeti oca
ako nije u zatvoru
ili na putovanju (kako si ti zvala zatvor)
znali smo da ćemo ga vidjeti kad se otriježni
da ga neće biti nakon popodneva
ali cijelo jutro ćemo se skupa kupati

igrati picigin
dubiti na glavi
jel sad krećemo
pitali smo
jer smo znali da more znači obitelj
igrali smo igru
tko prvi vidi more
nakon svetog roka
zabili bi se uz prozore
i negdje u sebi znali da smo ga ugledali u isto
vrijeme
ali svaki si put morala presuditi u nečiju korist
jer igra onda ima smisla
malo češće u bratovu
muško je i stariji od mene
ajmo prvo ostavit stvari
pokušala bi svaki put
iako znaš da nećeš uspjeti
i moraš prvo doći do mula
istrčali bi odmah u more
pazi da se ne posklizneš
već je bilo kasno
već smo rukom dodirivali valove

i držali dah
poslije bi uvijek išla rasprava o tome da smo
mokri od soli
a auto je čist
poslije smo
samo odrasli
i prestali igrati igre

dugo sam htio da me bezuvjetno voliš
da me zoveš svaki dan
htio sam majku
dugo sam od tebe bježao
a sad ne znam što bih s tobom
i sebičan sam u samoći

dugo sam htio da se okupimo na ručku
da me ispituješ o ocjenama i životu
dugo sam htio majku
a sad ne znam što bih s tobom
uznemiruješ me
ja ne volim janjetinu
ali to sad nije bitno

htio sam ti reći da sam prije zamišljao
kako bi bilo da te nema
htio sam ti reći da sam prije često zamišljao
kako bi bilo da te nema
a sad me toga strah
iako
ne znam što bih s tobom kad si tu

zamišljam kako ti otpada kosa
kako ti je pola glave već golo
i hvata me jeza
jer smo nekad bile bliske
jer smo nekad bile skoro bliske
jer zapravo nikad nismo bile bliske
ne znam ništa o tebi
ne znam ni koja ti je najdraža pjesma
ne znam što bih s tobom kad si tu
još manje
što bih sa sobom kad te ne bude

sjećam se poziva
pitaš me gdje si
evo pišem završne radove
aha
dobro onda
mislila sam da si otišla u sarajevo
vidjela sam da je netko krvav
nisam
dodam
ne brini
pride
pomislim u sebi
mislila si na sarajevo pride
ali ne možeš to ni izgovoriti
ne možeš izgovoriti to
jer sam zbog toga otišao prije punoljetnosti iz
obiteljskog doma
iako znaš da idem na prosvjede i prideove
iako si pomislila da sam tamo
iako mrziš pedere i lezbe
nazvala si

mama ne mogu opet prolaziti to
htio sam ti reći da ne mogu
i pitati te zašto nisi otišla doktoru
htio sam te pitati
što ti je i zašto si to napravila
i znaš li da smo se raspali nakon što su oca
izrešetal
htio sam ti reći da te mrzim
i da ne možeš to učiniti

mama ne mogu opet prolaziti to
govorim sam sebi
svaki pubertet jedna smrt
da
to je valjda tako
više nisi ženstvena
uzimaš testosteron
kako ti to glas zvuči
u tranziciji si
transrodna si
sve ste to pomislili
zaokružila si ne na svakom formularu

mislila si da ti nitko nema rak
a sad je rizično
testosteron je rizičan
i zato sam kod psihologinje siguran kad mi
kaže
to je često nasljedna bolest
a ti je nemaš u obitelji
za jednog hipohondra to je sretna vijest
opipavam grudi
a ti imaš jedinicu
neka režu što hoće smiješ se
strah me za mene
kao što me svaki dan strah da mene netko ne
ubije
kako sam sebičan
mama ne mogu opet prolaziti to

htio sam te pitati
zašto te zanima jesam li i ja u sarajevu
i što jedem za ručak
htio sam te pitati
znaš li koliko sam toga pojeo ovih godina

i na koliko sam prideova bio
koliko sam puta skupljao novac za hranu po
kući
koliko sam puta skoro dobio batina zbog toga
što jesam
ovih godina u kojima te nije bilo
mama ne mogu se sad praviti da je ovo
normalno
i da se čujemo svaki dan
mama oprosti
oprosti mi što sam ti stran
i što osjećam gnjev
u trbuhu me grči
strah me
strah me da ću postati opet onaj klinac
kojem nije stalo do vlastita života
koji lupa vratima jer se skida s droge
i ne može se s tim nositi

moj je tata volio jesenjina
moj je tata volio jesenjina
i mnoge druge opasne stvari

moja je mama voljela ono što je stigla
moja je mama voljela ono što je stigla (pjesmu
Sade – Your Love Is King)
i možda mene

toliko sam dugo bježao od vas
ti si napustila mene
ponavljao sam si godinama u glavi
sram me je samoga sebe
sram me je vas
toga što niste obrazovani
što je otac kriminalac
a brat je završio samo osnovnu školu
bilo me sram sve ove godine
pokušavao sam se snaći u svijetu o kojemu
ništa ne znam
i duboko zakopavao sve što me podsjećalo na
vas
ti si napustila mene
ali tek nakon što sam ja pobjegao od vas

strah me
mogao sam ovo spriječiti
ali tad nisam znao
mama nisam znao kad sam lupao vratima
sobe
nisam znao ništa o psihologiji
nisam znao ništa o ničemu izvan ulice
mama nisam znao da ljudi u depresiji ne
pospremaju stan
mogao sam spriječiti da umreš
a ja sam postao opsjednut čistoćom
i mrzio način na koji živiš
nisam tad znao da si tužna
i da ne možeš više
s posla doma
sa suda u zatvorski posjet
nisam znao da ne možeš drugačije
da nisi sama to htjela
nisam znao ništa
i ne mogu to promijeniti
ali sad se sjećam kako si nestajala
snažno stisnem oči i vidim
kako je nestalo sve što sam znao o nama

zatrpała si to novinama
papierima
i drugim smećem
mama nisam mogao ništa onda
a sad mi je sve jasno

nisi ti odgovoran
zaslužila je samoću
odzvanja mi u glavi
roditelji su odgovorni za djecu
snažno stisnem oči
i vidim kako nestaješ
snažno stisnem oči
i pitam se
tko je za koga prije umro
ubila si me jako davno
jako jako davno
odavno si me napustila
davno prije nego što sam pobjegao
zapravo
nisam ja pobjegao
ja sam se snašao

nisi ti sebičan
znala je da bez nje imaš veće šanse
sam
bez njih
to ti je bila jedina šansa
ponavljam si

odavno si nestala
snažno stisnem oči
i vidim kako sam ti stran
mjerim
važem
nikad me nisi voljela
gadilo ti se to što si rodila
htio sam te pitati znaš li koliko sam puta
skoro dobio batine zbog toga što jesam
nije te bilo briga što nosim dugi rukav ljeti
zbog jednih ukradenih bokserica
i zbog toga što jesam
nisi ti sebičan
odzvanja mi u glavi
nisam mogao ništa

kad je otac sjedao u kut restorana
uvijek je imao svoje mjesto
i malu torbicu prepunu metaka
birao je poziciju s koje vidi sve
nisam mogao ništa
a sad radim istu stvar
uvijek imam svoje mjesto
pregled nad situacijom

nisam mogao ništa
kad si plakala i otišla
bilo ti je previše nas djece
i stajanja na nogama
nisam mogao ništa
a sad radim istu stvar
osamim se
i samo odlazim
ja nikad ne odlazim
ja o odlasku razmišljam
odlazak je jedina šansa
tebi
drugima

odlazak je sloboda
odlazak znači živjeti bez srama
ja nikad ne odlazim

i što ja znam o tome dok pišem ovo kraj mora
u malom mjestu kraj trogira
što ja znam o tome
kako je očima gledati osobu koja u tebe puca
iz kalašnjikova
što ja znam o tome
kako je čuti na stranom jeziku da ćeš umrijeti
i da se tu više ne može ništa

to je bio moj tata
i njegov mekani trbuh na koji sam naslanjao
glavu
to je bila moja mama
i njezine ruke kojima mi je pipala čelo

krevet je dovoljan da u njega stane dvoje ljudi
ona i još netko
jedan stol
dvije knjige
ona i još netko
mama ja znam da to mjesto nije za mene
ja znam da se više ne poznajemo
ona i još netko
enter kao udah
73 poruke
73 više nego zadnjih deset godina
enter kao izdah
ti si nas napustila
tko sam ja ako ne pišem
i kako sam ako ne pišem
kemoterapija
ovo je moja kemoterapija
osjećam kako mi se raspadaju organi
vaš otrov u meni
i kad ga preživim
zdravo tkivo

mama morao sam
jer ti nikad to neću reći
jer me strah plakati
jer se bojim da više nikada onda neću prestati
jer sam isti kao i vi
udah
snažno stisnem oči
i opet smo mali
snažno stisnem oči
i opet idemo na more
izdah
sjedim uz more
i opet smo svi ovdje
udah
sjećanja nam nitko ne može uzeti
strah me
grči me u trbuhu
sjetim se kako si stavljala umorne noge u lavor
pušila jednu za drugom uz tv
htjela si zaspati uz njega
jer te smirivao
jer nisi mogla čuti vlastite misli
uličice se tope s gradom
a ja se sjetim svega što sam ti priredio

roditeljske sastanke
socijalnu
informacije
policijske postaje
after partije
nеспavanje prije jutarnje smjene
boli me
jer znam što sam ti učinio
izdah

mama
posvetio sam ti tekst
jer i ti znaš da tišina ima posebnu težinu
jer nam je tišina već jednom uništila život
jer i ti znaš da se više ne stignemo upoznati
mama naučila si me da iskoristim šansu
šansa je ovo što činim
pišem o tebi
jer si me ti naučila
da se tome naučim sam
udah
zdravo tkivo
izdah

AUTOR: Espi Tomičić
NASLOV: Your Love Is King

IZDAVAČ:
Multimedijalni institut
Preradovićeve 18
HR-10000 Zagreb
telefon: +385[0]14856400
e-mail: mi2@mi2.hr
url: www.mi2.hr

BIBLIOTEKA: mamina mala biblioteka
UREDNICI: Tomislav Medak & Petar Milat

OBLIKOVANJE: Dejan Dragosavac Ruta
PISMA: TEFF Lexicon [Barm de Does]
PAPIRI: Munken Print Cream 115 gr, Curious Matter Adiron Blue 270 gr.
TISAK: Tiskara Zelina
NAKLADA: 500

Zagreb, travanj 2020.

Publikacija je objavljena u okviru projekta “Vektori kolektivne imaginacije”, suradničkog projekta Berliner Gazette, Glänta, Kontrapunkta, kuda.org, Kulturtregera i Multimedijalnog instituta, a sufinancirana sredstvima programa Europske unije Kreativna Europa. Cjelokupan projekt je financiran podrškom programa Kreativna Europa Europske unije, kao i podrškom Ministarstva kulture Republike Hrvatske, Ureda za udruge Vlade RH i Grada Zagreba.

Co-funded by the
Creative Europe Programme
of the European Union

Republika
Hrvatska
Ministarstvo
kulture
Republic
of Croatia
Ministry
of Culture

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE
Ured za udruge

